

[దోషి ఎవరు?... 'నిర్దోషి' ఎవరు?...నిర్దోషి కానివాడే 'దోషి' అనీ...
'దోషి' కానివాడే 'నిర్దోషి' అని అర్థంలేని నిర్వచనం చెప్పి...తానూ ఆలాగే!
అర్థంచేసుకుంటూ! అందర్నీ!... ఆలాగే! అర్థంచేసుకోమంటుంది!... అజ్ఞానాంధ
కారంలో! కొట్టుకులాడే! ఈ పాడు లోకం! అది అంతకంటే! ఏమీ చెప్పకోలేదు...
దానికంతా ఇక అనూహ్యంగానే వుంటుందేమో మరి? ఇక చదవండి. —రచయిత.]

'అది ఒక వూరు'...అనిపించుకోడానికి...ఒక ఎలి
మెంటరీ స్కూలు...క్రొత్తగా స్థాపించబడిన ఒక
హైస్కూలు! రెండు-మూడు ఏవో చిన్న ఆఫీసులు—
ఒక పోస్టాఫీసు—ఆస్పత్రి—ఇంకా ఏదో ఓ హోటల్
లాంటిదే—సాక్ష్యంగావున్నాయ్! ఇక పోతే! చదువు
కున్న వాళ్ళను వేళ్ళమీదే లెక్కబెట్టవచ్చు! వాళ్ళు
అటెలేరు...అటు అది పట్టణము అని ప్రగల్భాలు
పలుకనూలేదు...ఇటు పల్లెయనీ పరాకు చిత్తగించనూ
లేదు. మొత్తానికి అది ఒక వూరు.

ఆ వూరిలో అది ఒక వూరిగుడిసె—పగిలి ఒరిగి
పోయిన మట్టి గోడలు—'నా కు వున్నాయ్' అని
మాత్రం అనిపించుకోడానికి అక్కడక్కడ చేయివేస్తే!
పొడుంగా తయారయ్యే! ఎందుకూ పనికిరాని తాటా
కులూ! పరిచివున్నయ్! అంతేకాదు సకల సూర్య,
చంద్ర, నక్షత్ర, నవగృహాలు, ఎండాకాలం, వానా
కాలం, శీతాకాలం, చలికాలం...నిష్కషంగా! నిష్పా
క్షితంగా! నిర్భయంగా! నిర్మోహమాటంగా! నిలువ
సరైన నెలవు, ఆ చుట్టుపట్ట మరీకొన్ని వూరిగుడిసెలూ!
ఉండకపోలేదు సుమీ! ఉన్నాయ్ కాని, అన్నింటి
లోకీ ఆ వూరిగుడిసే! ప్రత్యేకంగా, ప్రతిభావంతంగా,
ప్రజ్వలిస్తోంది!

మరి అన్నింటిలోకీ, ప్రత్యేకంగా, ప్రతిభావంతంగా,
ప్రజ్వలిస్తూన్న ఆ వూరిగుడిసెలో నివసిస్తూన్నవారు ప్రతి
పూట పస్తులనే ప్రచంధ యుద్ధాన్ని ఎదుర్కొంటూ!
జీవిత యాత్రను సుఖప్రధంగానే సాగిస్తున్నారు. అంత
అతుకులు బొంతగావున్న ఆ వూరి గుడిసెలో వారి జీవిత
మంతా అతుకుల బ్రతుకుగానుంది. వారు నిరుపేదలు
అంత శిథిలావస్థలోనున్న ఆ కొంపలో రెండేరెండు

జీవాలు గాలిలోరెల్లుగా! అటూ ఇటూ కొట్టుకుంటూ!
గాలిలో దీపంలా మినుకుమినుకు మనే జీవితాన్ని
వెలుగ బెట్టున్నాయి...అవి రెండు నిండు ప్రాణాలన
డానికి ఆస్కారంతదునుమీ—అవి చిక్కి శల్యమై
పోయిన సగం ప్రాణాలుమాత్రమే! ఆపూరి గుడిసెలో
లమ్మమ్మ జీవిస్తూంది—తన ఐదేళ్ళ కొడుకు రాముతో...
తన తండ్రిని తాను చూచుకొనే, తన తండ్రి తనను
చూచే భాగ్యానికి నోచుకోని అభాగ్యుడు రాము.
అప్పట్నుంచీ లక్ష్మమ్మ రాముకు తల్లి తండ్రి అయ్యింది.
లక్ష్మమ్మ భర్త పోతూపోతూ సంపాదించి పెట్టిపోయిన
ఆస్తిపాస్తులు ఆ వూరి గుడిసె ఒక జోలి...శట్టి కంచం
...ఒక మూల పగిలిన మూకుడుతప్ప అంతకంటే ఏమీ
లేదు.

అదేవారి యావదాస్థిన్ను, లక్ష్మమ్మ తనభర్త ఘనంగా
సంపాదించిపెట్టిన ఆయాస్థిమూలంగానే... ప్రతిపూటా
ప్రతిచోటా, ప్రతిపంటా, ప్రతివారిపాదాలు పట్టుకుని
యాచించు కొని ప్రతివంటా రుచిచూస్తూ ఏలాగోలాగు
ఆ ముష్టి జీవితాన్ని వెలిబుచ్చుతుంది.

అంతా అదృష్టమీదనే ఆధారపడివుంది. ఓపూట
పుష్టిగా తింటూ రెండోపూట తమ రెక్కల్ని డొక్క
లోకి ఇముడ్చుకొని ఇహాన్నే మరచి మలమలా
మాడ్తున్నా మరోపూట మాటనైనా మదిలో ముష్టి
ష్కంలో మసలనీయకుండా మధనపడకుండా మధు
రంగానే గడిపేవారు. తినే తిండినిగురించే తిప్పలు
పడ్తుంది లక్ష్మమ్మ. కట్టుకునే కట్టుబట్టలనుగురించి అటె
కప్ప వెట్టుకోదు. మానవులం అనిపించుకోడానికి
మానాన్ని కాపాడుకోడానికి మాసిన చాలీచాలని మనీ
గుడ్డలైనా పర్వాలేదు అనే మతం ఆమెది. లక్ష్మమ్మకు

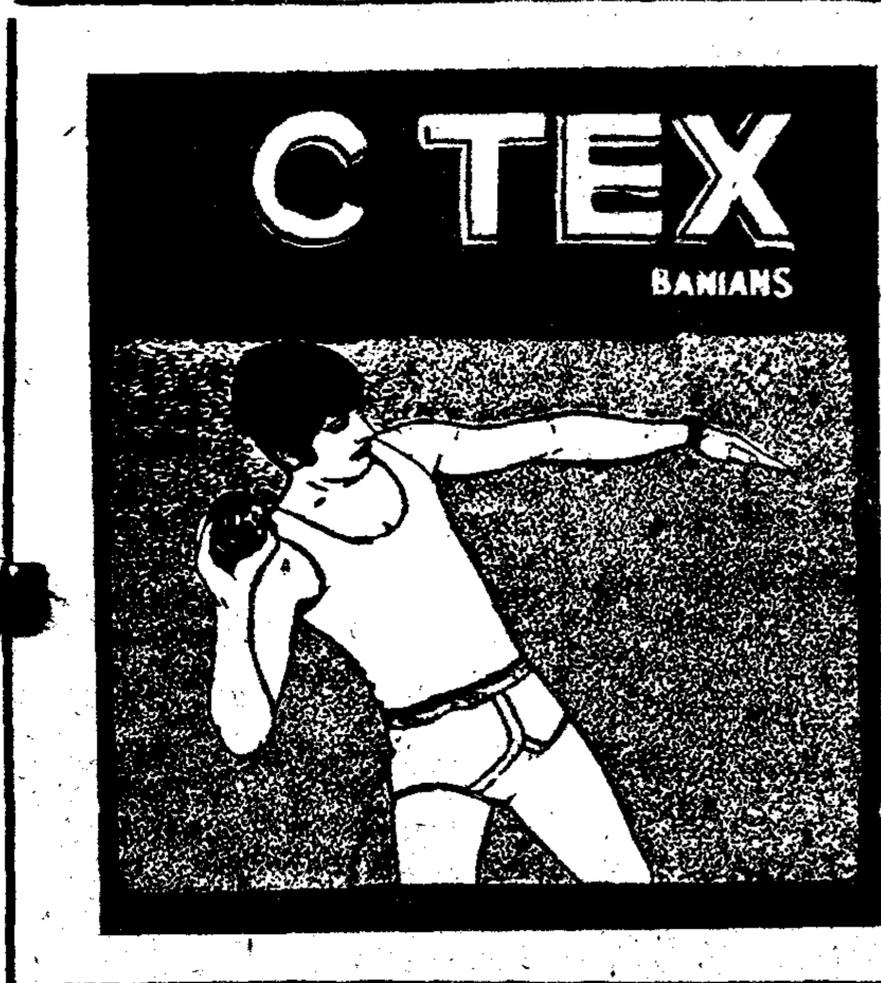
వయస్సు, దాక్షిణ్యం, ఓర్పు, అనేవి వెలలేని ఆభరణాలు ఆమె వాటిని భద్రంగానే దాచుకుంది. దొంగలు వోచుకుంటారనే భయం ఆమెకులేదు... భవిష్యత్తులో భక్తిశ్రద్ధలతో బ్రతుకుదామనే!...

రాము లక్ష్మమ్మ హృదయాన్ని రక్తాన్ని సమంగా పంచుక పుట్టాడు కాబట్టి చక్కగా అటువంటి మంచి సుఖాలేలభించాయి. లక్ష్మమ్మ నెవరో ఎప్పుడూ యీ ప్రశ్న వేసి వేదిస్తున్నట్లుగావుండేది. 'నీవు పోయిన తర్వాత రాము ముప్పిగ తేమిటి? నీలా వలపై తుకోవడమేనా?' అని దీనికి లక్ష్మమ్మ ఏనాడూ సరిగ్గా సరైన సమాధానం సంతృప్తిగా చెప్పకొని సంతోషించ గలిగేది కాదు.

అది ఒకరోజు రాత్రి వూరుమాటుమణిగింది. ఎక్కడ చూచినా నిశబ్ద వాతావరణమే నిశ్చలంగానే వుండి పోయింది. వూరి గుడిసెలో డబ్బాదీక్షమే కాబోల్తు చీకటితోవోరా, హోరిగా పోట్లాడుతూ దాన్ని ఆక్కడినుండి పారద్రోలుతోంది. మధ్య మధ్యలో ఆలసిపోతూంది. అప్పుడు చీకటి మరల గాలిని సహాయంగా తెచ్చుకుని డబ్బా బుడ్డి దీపాన్ని అదరగొట్టాంది. అప్పుడదిమాత్రం ఓటమిని గ్రహించి మింటిలో చుక్కల్లో మినుక్కుమినుక్కు మంటూ నిరుత్సాహంగా గుడ్డిగా వెలుగుతోంది. రాము దాని అవస్థనంతా

చూడలేక కాబోల్తు చినిగిపోయిన ఓపాత గోనెపట్ట మీద ముడుచుక పడుకొనివున్నాడు ఓమూల. మధ్య మధ్యలో తలగోక్కుంటున్నాడు. అటుఇటు పొర్లాడు తున్నాడు.

లక్ష్మమ్మ ఈ అవస్థనంతా చూస్తూవుంది. నిద్రా దేవత 'లక్ష్మమ్మా' అందర్నీ బోకొట్టివచ్చాను, ఇక ఈవూర్లో మిగిలించానివల్లా నీ ఒక్కరివే అంటూ దగ్గరకు వస్తుంటే లక్ష్మమ్మమాత్రం ఎందుకో ఆమెను చూచి కసురుకుంటోంది, కోపగించుకుంటోంది. ఇక చేసేది లేక ఆమె కళ్ళెదుటే బవుగారంచేస్తూ కూచుంది. లక్ష్మమ్మ మస్తిష్కం అంత అర్ధరాత్రిలోగూడా ముసారుగానే పనిజేస్తూంది. ఆమె ఏమిటో దీరంగా ఆలోచిస్తోంది. చాలీచాలలిపెటను తలను ముసుగ్గా కప్పకొని రాము ఎదురుగా కూర్చుని, ఆ గుడ్డిదీపం వెలుగులోనే ఆతని ముఖ పవళికల్ని గమనిస్తోంది. 'అచ్చం తండ్రిపోలికే!' అనుకుంది. ఒక్కసారిగా భర్త గుర్తుకి వచ్చాడు. అంతే! కొలుకుల్లో నీళ్ళు నిండి భారంగావున్న కళ్ళ బాధను పోగొట్టి చల్లబర్చి నయ్!... ఒకనాటి ఇల్లాలు మాటలు లక్ష్మమ్మ చెవుల్లో ఇంకా గింగురుమంటూనేవున్నాయి! 'ఏమే! అడ్డగాడిదలాగున్నావ్! నీవూ అడుక్కోవాలా? ఎక్కడకన్నా పనిజేయలేవు?' అని. అవును అడుక్కు

మీకు తెలుసా? మీరు ధరించేయన్నది

సి. టెక్స్

బనియన్నని?

లేనినో, నేడే "సి. టెక్స్" బనియన్నను కొని ధరించండి.

అవి :- చక్కని ఆర్థిక - సరైన కొలత, దీర్ఘ కాల మన్నిక, ధరించితే హాయి నిచ్చును.

: తయారించువారు :

Grams :- CEETEX Phone : 21290
CHOWDAMBIKAI KNITTING CO.,
 KAMARAJ ROAD : : TIRUPUR - 638604

సాల్వేజ్ ని
పంజుటెక్స్

Pటెక్స్ వారి

హాంకాంక్ ఫైన్

మరియు అనేక రకముల తయారీంపులు

తయారీంపులు:

ది పంజు టెక్స్ టెక్స్

తిరువూరు-638602.

ఆంధ్రా మరియు ఒరిస్సా జిల్లాలకు ఏజెంట్లు:
దుర్గా ఏజెన్సీస్, పి.బి. నెం. 84, విశాఖపట్నం.

తినడానికిగూడా తనకు తాహతులేదు. అనిపించింది. లక్ష్యమృకు ఇంకోరోజు ఇంకోఇల్లులిమాటలు ఒసేవ్! నీకేం రోగం? చెయ్యికాలు—అన్ని బాగున్నాయిగా? నీవూ అడుక్కొని తినాలా? అని—అడుక్కు తినాలంటే ఓ చెయ్యో కాలో లోపించివుండాలి కాబోల్తు అనిపించింది ఆమెకు. అవును అంటే అడుక్కు తినడానికి అవి తగిన అర్హతలు. ఇంకో యిల్లాలిమాటలు. 'ఏమే మిసమిసలాడుతున్నావ్? యింకోడ్ని ఎవడ్నన్నా కట్టుకోలేకపోయావా? పోషించి పెట్టాడుగా' అని. హూ! పేదవాళ్ళకు పరువు ప్రతిష్టలు లేవనేనా ఆమె భావం? ఆత్మాభిమానాన్ని చంపుకుంటాననేనా ఆమె అర్థం? కంఠంలో ప్రాణముండగా అటువంటి నీచానికి ఒడిగట్టకు. ఆ పోతురాజుగాడు రాము లేని సమయంలో ఎన్నిసార్లు నన్ను బలవంతం చేయలేదూ? వాడికేమన్నా నేను లాంగానా? 'నన్ను పెండ్లాడితే నిన్ను పువ్వుల్లోపెట్టి పూజితా! అని సత్తిరాజుగాడు అంటే వాడికెలా బుద్ధి చెప్పాను' ఇవన్నీ ఆవిడ కేం తెలుసు' అని తనలోతాను అనుకుంటూ మరలా ఆ పోతురాజుగాని సత్తిరాజుగాని వస్తారేమోనని భయంతో అటుఇటు చూస్తుంది. రాము బుగ్గమీద ఓ దోమవాలింది. రాము ఆ నిద్రలో ఒక్కసారిగా కదిలాడు. గాలి రివ్వుమంటూ వచ్చింది. ఆ బుడ్డిదీపం 'లక్ష్యమృ' అంటు గిలగిల కొట్టుకుంది. నాకేమి భయమన్నట్టుగా దీపంచుట్టు చేతులుంచింది లక్ష్యమృ. ఒక్కసారి రాము వైపు చూసింది, వానిపెదాలు కదులాడడం వూహించింది.

ఆ అస్పష్ట కదలికా గమనంలోనిగూడంగా నెర్తి పంగా వున్న భావాన్ని అర్థంచేసుకోగలిగింది. ఏమంటే అది 'నాన్నా నాన్నా' అనే పదాలే. అవును పాపం ఆ పసిహృదయంలో ఇంకా అర్థంలేని వ్యర్థమైన ఆశ నాన్న పట్నం వెళ్ళాడనే ఆబద్ధం వాని మనస్సులో స్థిరపడి పోయి ఇంకా నాన్న వస్తాడనే ఆశతో ఎదురుచూస్తూ 'ఎవుడు ఇంకవుడు వస్తాడు' అని ప్రతికోజూ ప్రశ్నిస్తుంటే ఫలానా రోజున అని చెప్పలేకపోయినా తప్పక వస్తాడనిమాత్రం చెపుతుండేది. ప్రతినిత్యము సమస్యగా వేధిస్తూన్న ఆ ప్రశ్నకు ఏనాడూ సరైన సమాధానం చెప్పుకోలేదు. బయట కుక్కల అరుపులకు లక్ష్యమృ భయపడసాగింది. కళ్ళల్లో సత్తిగాడు, పోతరాజు మెదలుతున్నారు. కాని ధైర్యాన్ని తెచ్చుకొంది. తన రాముని చదివించి పెద్ద ఉద్యోగస్థుణిచేసి వాని భవిష్యత్తును బంగారంగా మార్చి తాను ఆనందించాలి అందుకు ముందు తాను అడుక్కుతినడం మానేసి ఎక్కడైనా పనికి కుదరాలి అని యీనాటికి తన మనస్సుకు సమాధానం చెప్పుకోగలిగింది.

దూరుపు తెల్లవారుతున్నట్లుగవుంది. పక్షులు పూరి వాళ్ళను మేలుకొల్పడానికి కాబోలు చెట్లపెనుండి కిలకిలారావంతో ఎగిరిపోయాయి. లక్ష్యమృ కండ్లు నిండారులైనాయ్! ఇలాంటి ఉద్విగ్ని చిత్రప్రవృత్తుల తోనే ఆ ప్రగాడ! నిశబ్దనిశీధిని ఇలా గడిపింది... ఏదో నిశ్చయించుకున్నదానిలా మనస్సును దృఢపర్చుకుంది లక్ష్యమృ.

ఏలాగైతేనేం! రాముకి పదిసంవత్సరములు నిండాయి. ఎలిమెంటరీ చదువు పూర్తిచేసి హైస్కూలులో అడుగు పెట్టాడు. రాము చిన్నతనంనుంచే చదువులో చాలా శ్రద్ధవహించేవాడు. ఎప్పుడూ ఫస్టు క్లాసులో పాస్ అవుతూ అందరిలో మంచిపేరు సంపాదించాడు. రాము తరగతిలోనే 'గిరిధర్' అని ఒక చదువురాని బడిఅక తాయి వెధవ పుండేవాడు 'నీలకంఠం', 'మధు' 'మోహన్' అనే మరో మూడు కోటి వెధవలు వీడి సహచరులు.

(సకేవం)